

DANMARKS DOMSTOLE

ÅRSRAPPORT 2017

DOMSTOLENE, DOMSTOLSSTYRELSEN OG PROCESBEVILLINGSNÆVNET

Hovedkonti på finansloven:

§ 11.41.01. Domstolsstyrelsen (driftsbevilling)

§ 11.41.02. Retterne (driftsbevilling)

§ 11.41.04. Procesbevillingsnævnet (driftsbevilling)

§ 11.41.05. Tinglysning (driftsbevilling)

Marts 2018

Indholdsfortegnelse

1. Påtegning.....	3
2. Beretning.....	4
2.1. Præsentation af Danmarks Domstole.....	4
2.2. Ledelsesberetning.....	6
2.2.1. Årets faglige resultater.....	6
2.2.2. Årets økonomiske resultat.....	9
2.3. Kerneopgaver og ressourcer.....	12
2.4. Målrapportering.....	13
2.4.1. Indsatser i handlingsplanen for Danmarks Domstole.....	13
2.4.2. Mål for sagsbehandlingstiderne.....	14
2.4.2.1. Byretterne.....	14
2.4.2.2. Landsretterne.....	18
2.4.3. Procesbevillingsnævnet.....	19
2.5. Forventninger til det kommende år.....	20
3. Regnskab.....	22
3.1. Anvendt regnskabspraksis.....	22
3.2. Resultatopgørelse mv.....	22
3.3. Balance.....	24
3.4. Egenkapitalforklaring.....	25
3.5. Likviditet og låneramme.....	26
3.6. Opfølgning på lønsumsloft.....	26
3.7. Bevillingsregnskab.....	27
4. Bilag.....	29
4.0. Anvendt regnskabspraksis.....	29
4.1. Noter til resultatopgørelsen og balance.....	30
4.2. Indtægtsdækket virksomhed.....	31
4.3. Gebyrfinansieret virksomhed.....	32
4.4. Tilskudsfinansierede aktiviteter.....	32
4.5. Forelagte investeringer.....	32

1. Påtegning

Fremlæggelse

Danmarks Domstoles årsrapport 2017 (Retterne, tinglysningen, Domstolsstyrelsen og Procesbevillingsnævnet) er fremlagt i henhold til § 39, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 70 af 27. januar 2011 om statens regnskabsvæsen mv.

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Domstolsstyrelsen, CVR nr. 21-65-95-09, er ansvarlig for: §§ 11.41.01. (Domstolsstyrelsen), 11.41.02. (retterne), 11.41.04. (Procesbevillingsnævnet) og 11.41.05. (Tinglysningen), herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2017.

Påtegning

Det tilkendes gives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, den 13. marts 2018

København den 13. marts 2018

Charlotte Münter
Direktør

Hanne Schmidt
Bestyrelsesformand

2. Beretning

2.1. Præsentation af Danmarks Domstole

Domstolene, der er en del af organisationen Danmarks Domstole, udøver dømmende myndighed og løser i den forbindelse derudover opgaver med skifteret, fogedret, tinglysning og administration.

De almindelige domstole er Højesteret, de to landsretter, Sø- og Handelsretten, 24 byretter og Tinglysningensretten. Til domstolenes organisation hører også Retten på Færøerne, Grønlands Domstole og Den Særlige Klageret.

Til Danmarks Domstole hører endvidere Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet og Dommerudnævnelsesrådet.

Danmarks Domstole hører ressortmæssigt til i Justitsministeriets regi, men adskiller sig som følge af domstolenes uafhængighed væsentligt fra de øvrige institutioner på Justitsministeriets område.

Domstolsstyrelsen er en selvstændig statsinstitution, som ledes af en bestyrelse og en direktør. Styrelsen har til opgave at varetage domstolenes bevillingsmæssige og administrative forhold, herunder blandt andet bidrag til finansloven, økonomistyring, personaleadministration, bygningsadministration og indkøb samt udvikling og drift af it ved retterne.

Procesbevillingsnævnet, der bevillingsmæssigt og administrativt hører under Domstolsstyrelsen, forestår behandlingen af ansøgninger om 2. og 3. instansbevillinger i civile sager og straffesager. Fra 2007 blev opgaverne udvidet med et nyt nævn, som behandler ansøgninger om fri proces. Nævnet er ikke en del af domstolssystemet, og nævnet er heller ikke en del af den offentlige forvaltning. Nævnet udgiver en årsberetning, der nærmere redegør for nævnets virksomhed.

Danmarks Domstole har fire overordnede mål med tilhørende indsatsområder for årene 2013 – 2018. Digitalisering ved domstolene har væsentlig betydning for alle mål og indsatsområder.

Nedenfor er de fire overordnede mål samt væsentlige fokusområder for disse vist sammen med visionen og værdierne for domstolene.

VISION FOR DANMARKS DOMSTOLE

Domstolene arbejder tidssvarende og professionelt for ret og retfærdighed ved at træffe rigtige afgørelser i rette tid – afgørelser, som er velbegrundede og til at forstå. På den måde gør vi os fortjent til befolkningens tillid og respekt.

VÆRDIER FOR DANMARKS DOMSTOLE

Ansvarlighed: Domstolene skal træffe rigtige, velbegrundede og forståelige afgørelser i rette tid. Vi skal derfor have de nødvendige faglige og menneskelige kompetencer til at løse opgaverne med højst mulig kvalitet og effektivitet.

Respektfuld behandling: Vi behandler alle ordentligt og med respekt. Vi viser forståelse for den enkeltes situation og baggrund, og vi har respekt for forskellighed. Vi udtrykker os forståeligt både i skrift og tale.

Troværdighed: Ved domstolene arbejder vi efter loven og er troværdige. Vi lader os ikke påvirke af uvedkommende hensyn. Vi er upartiske og neutrale, og vi er bevidste om, at vi til hver en tid også skal fremstå sådan.

Åbenhed og lydhørhed: Domstolene skal være åbne og tilgængelige for alle. Vi samarbejder med hinanden og med vores brugere med respekt for de rammer, der gælder for domstolene. Vi arbejder for, at domstolene som organisation og arbejdsplads udvikler sig tidssvarende.

OVERORDNEDE MÅL FOR DANMARKS DOMSTOLE

1. Korte sagsbehandlingstider¹ bl.a. ved at sætte fokus på at:

- øge fleksibilitet og mobilitet i domstolssystemet
- effektivisere retsplejen
- optimere sagsgangene i samarbejde med brugerne

2. Mere ensartethed i opgaveløsningen bl.a. ved at sætte fokus på at:

- kortlægge retternes forskellighed på udvalgte områder
- udarbejde fælles standarder og rutiner på områder, hvor det er vigtigt for brugerne
- etablere gode rammer for vidensudveksling

3. Tidssvarende kommunikation bl.a. ved at sætte fokus på at:

- udbrede kendskabet til domstolenes rolle og arbejdsopgaver
- fortælle om domstolenes afgørelser
- sikre tidssvarende og forståelige breve og afgørelser

4. Fortsat være en attraktiv offentlig arbejdsplads bl.a. ved at sætte fokus på at:

- sikre kvalificerede ansøgere til alle stillinger
- sikre dygtige og kompetente ledere
- arbejde for udvikling, udfordringer og ansvar til den enkelte medarbejder
- arbejde for høj medarbejdertilfredshed
- udbrede kendskabet til domstolene som arbejdsplads

¹ "sagsbehandlingstid" svarer til "gennemløbstid", dvs. den tid der går fra retten modtager en sag, til sagen er afgjort, typisk ved at der er afsagt dom eller kendelse. Denne tid dækker både over perioder, hvor retten arbejder med sagen, og perioder, hvor retten afventer reaktion fra andre aktører i sagsforløbet, herunder i forbindelse med advokaternes skriftveksling mv.

På domstolenes hjemmeside www.domstol.dk findes flere oplysninger om domstolenes mål og værdier samt organisation og opgaver.

2.2. Ledelsesberetning

2.2.1. Årets faglige resultater

Det er vurderingen, at Danmarks Domstole har opnået et samlet set tilfredsstillende resultat i 2017. I det følgende nævnes nogle af de vigtigste faglige resultater i 2017.

I. Resultater vedrørende sagsbehandlingen:

- *Byretterne*. Der blev afsluttet 6 pct. færre straffesager i 2017, medens antallet af afsluttede civile sager lå på et nogenlunde uændret niveau. Endvidere blev der afsluttet 6 pct. flere fogedsager. Udviklingen kan i alt væsentligt henføres til udviklingen i antallet af modtagne sager. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de alvorligste straffesager – nævningsager og domsmandssager – var svagt faldende i 2017. Samtidig faldt den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i almindelige civile sager med hovedforhandling med 12 dage til ca. 14,5 måned. Aktiviteten (målt som vægtede sager) var nogenlunde uændret i 2017, medens produktiviteten steg med ca. 1 pct. I 2017 blev 8 ud af i alt 13 mål for sagsbehandlingstiden på de enkelte sagsområder helt eller delvist opfyldt. I 2016 blev 11 ud af 13 mål helt eller delvist udfyldt. En række af målene er blevet skærpet fra 2016 til 2017. Der er betydelig variation i målopfyldelsen ved de enkelte byretter.
- *Sø- og Handelsretten*. I 2017 var der markante stigninger i afsluttede civile sager og skiftesager på henholdsvis 19 pct. og 11 pct. Indenfor begge sagstyper blev der dog modtaget flere sager, end der blev afsluttet. Stigningerne er for civile sager i al væsentlighed et øget antal sager om konkurskarantæne og for skiftesager et øget antal sager om tvangsopløsning og konkurs. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i en civil 1. instans med hovedforhandling steg med 2,6 mdr. til 22 mdr. i 2017. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for konkurskarantænesagerne udgjorde knap 14 måneder i 2017.
- *Landsretterne* har i 2017 samlet set foretaget en mindre reduktion i antallet af verserende sager. De underliggende tal viser, at der har været en mindre stigning i antallet af verserende straffesager og et vist fald i antallet af verserende civile sager. Der er samlet modtaget 7 pct. færre civile sager og modtaget knap 3 pct. flere straffesager. Sagsbehandlingstiderne har udviklet sig positivt, idet der har været en reduktion på mere end 2 måneder i civile 1. instanssager med hovedforhandling og en reduktion på ca. 1 måned i hovedforhandlede civile ankesager, nævningeankesager og straffeankesager.
- *Højesteret* modtog i 2017 i alt 153 civile sager, hvoraf de 91 var civile ankesager. Der blev afsluttet 189 civile sager, heraf 115 civile ankesager. Denne sagsudvikling følger tendensen fra den seneste årrække. Antallet af verserende civile sager er dermed blevet reduceret, og det vurderes at have bidraget til, at sagsbehandlingstiden for en civil ankesag med hovedforhandling er reduceret til under 12 måneder. Der blev i 2017 modtaget 25 straffeankesager, hvilket er en stigning sammenlignet med 2016. Efter en stigning i 2016 er den gennemsnitlige

sagsbehandlingstid for straffeankesager med mundtlig forhandling reduceret til knap 4 måneder svarende til niveauet for de senere år.

- *Tinglysningsretten* tinglyste 1,7 mio. dokumenter i 2017, hvoraf ca. 80 pct. blev lyst automatisk. Af alle de behandlede sager blev 99,9 pct. behandlet på under 10 arbejdsdage.
- *Procesbevillingsnævnet* har i 2017 modtaget lidt færre sager. Sagsbehandlingstiden er markant bedre for både ansøgninger om appeltilladelser og klager over Civilstyrelsens afslag på fri proces. Målet for produktivitet er 135 behandlede sager per årsværk. Produktiviteten er faldet lidt i 2017. Alligevel var produktiviteten 134 behandlede sager per årsværk, og nævnet har således næsten nået målet.

I afsnittet nedenfor under pkt. 2.4 om målrapportering behandles byretterne, landsretterne og Procesbevillingsnævnet nærmere.

II. Ved udarbejdelse af Danmarks Domstoles handlingsplan for 2017 blev der udvalgt fire fokusområder. Status for arbejdet med de enkelte fokusområder fremgår nedenfor.

- *Digitalisering af Danmarks Domstole (2014-2017)*
 - *digitalisering af de civile sager*. Udviklingsforløbet og pilottesten af Civilsystemet er blevet afsluttet i 2017. I slutningen af september 2017 blev der påbegyndt en trinvis udrulning af systemet, der fortsætter frem til begyndelsen af 2018. Som led heri er der gennemført en række undervisningsforløb for domstolenes ansatte, ligesom der er udarbejdet vejledninger og kommunikeret med de professionelle brugere. Der er ligeledes etableret en supportorganisation vedrørende systemet, herunder bl.a. med hotlinefunktion. Samlet set er udrulningen af systemet forløbet tilfredsstillende.
 - *digital behandling af straffesager, herunder digitale retsmøder*. Der er gennemført en analyse af en række nye it-værktøjers betydning for arbejdsgange mv. På baggrund heraf er der udarbejdet et idékatalog om forslag til ændrede og mere hensigtsmæssige arbejdsgange. Endvidere er der udpeget superbrugere og gennemført undervisning for domstolsjuristerne i afvikling af digitale retsmøder. Ligeledes er der udarbejdet vejledningsmateriale om digital modtagelse og afvikling af straffesager. Der ses en stigning i antallet af digitalt modtagne straffesager, ligesom der også afvikles flere sager digitalt. Det er dog målet fortsat at øge antallet af digitalt modtagne og afviklede sager.
- *Sikkerhed (2015-2017)*. Der er i 2017 gennemført en sikkerhedsvurdering af alle retsbygninger og udarbejdet en rapport herom. Derudover har der været en løbende opfølgning på den midlertidige ordning med fast adgangskontrol ved fem byretter. Der er udarbejdet vejledninger på fogedsagsområdet om det gode telefonmøde og den gode udkørende fogedforretning. Endelig er der gennemført et sikkerhedskursus for vagter og andet personale med sikkerhedsmæssige opgaver, ligesom der er arbejdet med at implementere kontroller vedrørende ISO27001 og at evaluere og forbedre informationssikkerheden.

- *Forkyndelse (2017-2018)*. Domstolene overtog forkyndelsesopgaven i nævningsager og domsmandssager fra politiet med virkning fra 1. marts 2017. Som led heri er der taget en digital forkyndelsesløsning i brug, så der gøres brug af e-Boks til forkyndelse. Der er samtidig indgået en samarbejdsaftale mellem aktørerne i straffesagskæden om forkyndelse. I samarbejde med retterne undersøger styrelsen muligheden for en mere hensigtsmæssig tilrettelæggelse af stævningsmandsordningen.
- *Ledelsesudvikling (2017-2019)*. Der er i samarbejde med retterne gennemført en kortlægning af ledelsesroller, opgaver og kompetencer ved retterne. På baggrund heraf er der udarbejdet en rapport med anbefaling om strategisk retning for ledelsesudviklingen ved domstolene. Rapporten er blevet drøftet med gruppen af retspræsidenter.

III. Andre væsentlige resultater og status for udviklingsaktiviteter mv.:

- *Domstolsstyrelsens bestyrelse*. Der er i 2017 holdt 6 bestyrelsesmøder samt et to-dages seminar for bestyrelsen. Bestyrelsen bestod i 2017 af følgende personer: Højesteretsdommer Jens Peter Christensen (formand), dommer Susanne Skotte Wied (næstformand, orlov fra 1. maj 2017), dommer Peter Ulrik Urskov (næstformand fra og med 1. maj 2017), byretspræsident Henrik Engell Rhod (fra og med 1. maj 2017), landsdommer Dorte Jensen, landsdommer Ole Græsbøll Olesen, sekretariatschef Ingelise Jellesen, afdelingsleder Marianne Andersen, kontorfuldmægtig Kate Kengen, advokat Jørgen Holst, forskningschef Lisbeth Pedersen og professor Jørn Vestergaard.
- *De familieretlige sager*. Regeringen fremsatte i sommeren 2017 forslag til en ny model for den fremtidige behandling af de familieretlige sager. Som led heri blev der i 2. halvår 2017 afholdt et seminar om behandling af familieretlige sager. Det videre forløb beror på udfaldet af politiske drøftelser om den fremtidige behandling af de familieretlige sager.
- *Domsdatabase*. Der er i 2017 gennemført et udbud om udviklingen af en offentlig tilgængelig domsdatabase. Efter prækvalifikation og endelig afgivelse af tilbud forventes kontrakt indgået i 1. kvartal 2018. Det er forventningen, at domsdatabase kan gå i luften i 2019.
- *Trivsels- og ledelsevaluering*. Efter udviklingen af et nyt koncept for trivsels- og ledelsevaluering blev der i 1. halvår foretaget et pilotforsøg ved to retter samt Domstolsstyrelsen. Efterfølgende blev konceptet justeret ud fra de indhøstede erfaringer. I efteråret er der gennemført trivsels- og ledelsevaluering ved alle øvrige retter. De enkelte retter og Domstolsstyrelsen følger op med relevante indsatser på baggrund af resultatet af de to evalueringer.
- *Samarbejdet i straffesagskæden*. I 1. halvår 2017 blev resultatet af den tværgående analyse af straffesagskæden præsenteret. I forlængelse heraf er der gennemført et arbejde med at tilrettelægge og prioritere de projekter, som analyserne giver anledning til at gennemføre. Herudover har der været gennemført en række andre initiativer i forbindelse med straffesagskæden, herunder evaluering og mulighed for videre udbredelse af den udviklede videokonferenceløsning (Video-3), evaluering af skabelon for lokalt samarbejde mellem retterne og anklagemyndigheden om berømmelse af straffesager samt drøftelse af status for

opfyldelse af målsætningerne om behandling af VVV-sagerne (vold- og voldtægtssager samt våbensager).

- *Retsbygninger.* Østre Landsret har igennem en længere periode haft et stort ønske om mere tidssvarende bygningsmæssige rammer. Efter et langt forløb med at finde egnede ledige byggegrunde i København er der fundet en velbeliggende grund i Nordhavn, som rummer mulighed for at bygge en god og funktionel bygning til landsretten. Bygningen vil blive opført som et såkaldt OPP-projekt (Offentligt-Privat Partnerskab), hvilket indebærer, at projektering, anlæg, drift og vedligehold samles i én kontrakt med en privat leverandør, der varetager alle opgaver forbundet med projektet. Bygningsstyrelsen har på vegne af Østre Landsret og Domstolsstyrelsen sendt opgaven i udbud primo december 2017.

Der blev i 2011 anlagt et gruppesøgsmål om den digitale tinglysning mod Domstolsstyrelsen, hvor der blev rejst krav om erstatning som følge af de forlængede sagsbehandlingstider, der var i Tinglysningsretten i forbindelse med digitaliseringen af tinglysningen i 2009. Der er derudover anlagt 10 individuelle sager af erhvervsdrivende i løbet af 2013 og 2014. Alle sagerne behandles af Østre Landsret i 1. instans.

2.2.2. Årets økonomiske resultat

Årets økonomiske resultat for Danmarks Domstole er et overskud på 13,4 mio. kr. Årets resultat skyldes primært et overskud på § 11.41.05. Tinglysningen. Domstolsstyrelsen vurderer resultatet som tilfredsstillende i lyset af de opgaver, som er blevet løst i henhold til opstillede mål i handlingsplaner m.v.

Indtægter samt bevillinger er på 1.858,5 mio. kr., heraf udgør personaleomkostningerne 1.191,9 mio. kr. Det svarer til en lønomkostningsandel på 64 pct. Personaleomkostningerne er fra 2016 til 2017 steget med ca. 15 mio. kr., hvilket svarer til en stigning på 1,3 pct. Der har samtidig været et lille fald i årsværksforbruget på 9 årsværk. Årsværksforbruget er i 2017 på 2.179 årsværk.

Afskrivningerne er på 54,2 mio. kr. og er steget med 8,5 mio. kr. sammenlignet med 2016, hvilket bl.a. skyldes, at flere udviklingsprojekter er afsluttet i 2017.

Øvrige omkostninger er steget med ca. 12 mio. kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 2 pct. Stigningen kan henføres til øgede huslejeudgifter, som er steget ca. 15 mio. kr., jf. tabel 3.1. De øgede huslejeudgifter følger bl.a. af færdiggørelse af flere nye retsbygninger på Grønland.

Balancen for Danmarks Domstole viser aktiver og passiver på i alt 1.003,9 mio. kr. Dette er et fald på ca. 34 mio. kr. sammenlignet med 2016. Faldet skyldes primært et fald i den kortfristede gæld (dvs. i bo- og tinglysningsafgifter, som endnu ikke er afregnet til Skatteministeriet (§ 38)).

De samlede anlægsaktiver udgør 202,1 mio. kr. og er dermed faldet med ca. 20 mio. kr. Efter færdiggørelse af en række store it-projekter afskrives der betydeligt mere, end der tilgår af nye investeringer.

Domstolenes omsætningsaktiver udgøres hovedsageligt af likvide beholdninger, herunder indbetalte afgifter der overføres til § 38.

Egenkapitalen er steget fra 134,8 mio. kr. til 148,2 mio. kr. som følge af årets resultat på 13,4 mio. kr.

Tablet 2.1. Økonomiske hoved- og nøgletal for Danmarks Domstole.

(mio. kr.)	2016	2017	B 2018
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-1.804,7	-1.858,5	-1.893,4
- Heraf indtægtsført bevilling	-1.804,3	-1.857,8	-1.893,0
- Heraf øvrige indtægter	-0,4	-0,7	-0,4
Ordinære driftsomkostninger	1.810,7	1.846,4	1.905,6
- Heraf løn	1.176,8	1.191,9	1.232,8
- Heraf afskrivninger	45,7	54,2	51,7
- Heraf øvrige omkostninger	588,1	600,4	621,1
Resultat af ordinær drift	6,0	-12,1	12,2
Resultat før finansielle poster	-3,3	-21,4	4,8
Årets resultat	4,7	-13,4	12,2
Balance			
Balance total	1.037,6	1.003,9	
Anlægsaktiver	221,2	202,1	216,8
Omsætningsaktiver	816,4	801,6	
Egenkapital	-134,8	-148,2	-122,6
Hensættelser	-14,1	-18,5	
Langfristet gæld	-167,5	-168,6	
Kortfristet gæld	-721,2	-668,7	
Låneramme	247,5	247,5	247,5
Træk på låneramme	192,0	172,9	187,6
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	78%	70%	
Overskudsgrad	-0,3%	0,7%	
Bevillingsandel	100%	100%	
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	2.188,2	2.179,0	
Årsværkspris (1.000 kr.)	537,8	546,7	
Lønomsætningsandel	0,7	0,6	
Lønsumsloft	1.312,3	1.345,0	1.396,1
Lønforbrug	1.176,8	1.191,3	1.232,8

Hensatte forpligtelser udgør 18,5 mio. kr. Der hensættes løbende til forpligtelser til re-etablering af lejemål ved en evt. fraflytning.

Udnyttelsesgraden af lånerammen er faldet fra 78 pct. til 70 pct. og afspejler det lavere niveau for anlægsaktiver.

De øvrige finansielle nøgletal viser bl.a. en overskudsgrad på 0,7 pct. Stigningen i den negative udsvingsrate skyldes, at overført overskud er steget i forhold til startkapitalen, som udgør 29,2 mio. kr.

Virksomhedens drift, anlæg og administrerede ordninger.

Årsrapporten aflægges for følgende hovedkonti:

- § 11.41.01. Domstolsstyrelsen (*driftsbev.*)
- § 11.41.02. Retterne (*driftsbev.*)
- § 11.41.04. Procesbevillingsnævnet (*driftsbev.*)
- § 11.41.05. Tinglysning (*driftsbev.*)
- § 11.42.01. Sagsgodtgørelse m.v. (*anden bev.*)
- § 11.42.02. Fri proces og advokathjælp (*lovbunden bev.*)
- § 11.42.03. Erstatninger (*anden bev.*)
- § 11.43.01. Retsafgifter (*anden bev.*)
- § 38.11.11. Afgifter af dødsboer og gaver (*skatter og afgifter*)
- § 38.16.01. Tinglysningsafgifter (*skatter og afgifter*)

Bevilling og regnskab for ovenstående hovedkonti fremgår af tabel 2.2. Nærmere beskrivelse af årets resultat for de 4 driftsbevillinger fremgår af afsnit 2.2.2., mens regnskabsmæssige forklaringer for de lovbundne konti og administrerede ordninger er beskrevet i afsnit 3.7. De administrerede ordninger omfatter dels udgifter til sagsgodtgørelse, herunder til domsmænd, vidner m.v., udgifter til fri proces og advokathjælp m.v samt udgifter til erstatninger. Domstolene administrerer herudover tinglysningsafgifter samt afgifter af dødsboer og gaver som regnskabsføres på konti tilhørende SKAT.

Tabel 2.2. Danmarks Domstoles økonomiske samlede aktivitet.

	Mio. kr.	Bevilling (FL + TB)	Regnskab
Driftsbevillinger	Udgifter	1.864,8	1.856,3
	Indtægter	-7,0	-11,9
Administrerede ordninger	Udgifter	569,6	489,9
	Indtægter	-427,0	-421,3
Administrerede ordninger for §38	Udgifter		
	Indtægter	-10.220,0	-4.516,5

Ansatte ved Danmarks Domstole er fordelt som i tabel 2.3.

Tabel 2.3. Samlet årsværksforbrug ved Danmarks Domstole.

År	2015	2016	2017
Jurister	760	753	735
Kontor	1.141	1.107	1.113
Elever	93	92	89
Beskæftigelsesordning	58	51	52
Øvrige	172	185	190
I alt	2.223	2.188	2.179

2.3. Kerneopgaver og ressourcer

I tabel 2.4 er Danmarks Domstoles bevillinger, indtægter og omkostninger fordelt på de opgaver, som fremgår af finanslovens tabel om specifikation af udgifter pr. opgave. Nedenstående tabel indeholder således de samlede opgaver for de 4 driftskonti på retsvæsenets område.

Opgaverne 1-5 vedrører hovedkonto 11.41.02. Retterne, mens opgave 6 vedrører hovedkonto 11.41.05. Tinglysningen. Disse to hovedkonti udgør tilsammen ca. 94 pct. af de samlede omkostninger ved Danmarks Domstole. Opgaverne 7 og 8 vedrører henholdsvis hovedkonto 11.41.01. Domstolsstyrelsen og 11.41.04. Procesbevillingsnævnet.

Den anførte fordeling af den indtægtsførte bevilling tager udgangspunkt i den fordeling, som fremgår af finansloven for 2017. Fordelingen af bevillingen på FL2017 er tidsmæssigt foretaget, før den endelige metode til fastlæggelse af generel ledelse, administration og hjælpefunktioner i henhold til de nye krav om regnskabsregistrering af generelle fællesomkostninger var endelig gennemført. Dette er en del af forklaringen på udsvingene i kolonnen ”andel af årets overskud”.

Tabel 2.4. Opdeling på opgaver ved Danmarks Domstole.

Mio. kr.	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0. Generel ledelse, administration og hjælpefunktioner	-536,4	-3,8	518,4	-21,9
1. Civile sager	-454,9		433,6	-21,3
2. Straffesager	-464,0		478,6	14,6
3. Fogedsager	-153,9	-4,0	171,9	14,0
4. Skiftesager	-138,2	-4,0	143,7	1,4
5. Notarialforretninger	-8,5		10,3	1,8
6. Tinglysning	-73,6		59,5	-14,1
7. Understøttelse af domstolenes sagsbehandling	-15,9		25,3	9,4
8. Procesbevilling	-12,4		15,1	2,7
I alt	-1.857,8	-11,9	1.856,3	-13,4

Herudover vil bevægelserne på kerneopgaverne typisk afspejle udviklingen i byretternes tidsregistrering på sagsområderne.

Udgifterne til *generel ledelse, administration og hjælpefunktioner* er samlet for alle 4 hovedkonti og er opgjort i henhold til den fællesstatslige definition af generelle fællesomkostninger.

Den indtægtsførte bevilling er ikke regnskabsmæssigt fordelt på de opstillede opgaver, hvorfor der er foretaget en manuel fordeling. Den overordnede økonomistyring er tilrettelagt således, at den enkelte ret modtager en samlet bevilling for året, som ikke opdeles i delbevillinger på de enkelte sagsområder, da de enkelte retter fordeler ressourcerne mellem de enkelte sagsområder bl.a. ud fra antallet af modtagne sager, der kan variere fra år til år.

Understøttelse af domstolenes sagsbehandling vedrører Domstolsstyrelsens opgaver, herunder udviklingsopgaver, som understøtter retterne sagsbehandling, bl.a. it-understøttelse af domstolenes sagsbehandlingssystemer og domstolsspecifik uddannelse mv.

Procesbevilling vedrører Procesbevillingsnævnets arbejde med at meddele 2. og 3. instansbevillinger i civile sager og straffesager. Endvidere behandles klager over civilstyrelsens afgørelser om fri proces.

2.4. Målrapporing

2.4.1. Indsatser i handlingsplanen for Danmarks Domstole

Som følge af domstolsområdets særlige karakter har Domstolsstyrelsen ikke nogen traditionel resultatkontrakt. Der udarbejdes i stedet årligt en handlingsplan for Danmark Domstole med en række indsatser for domstolenes udviklingsprojekter, som Domstolsstyrelsen er ansvarlig for at realisere². De enkelte retter bidrager til dette arbejde. Domstolsstyrelsens bestyrelse beslutter handlingsplanen for Danmarks Domstole.

Domstolsstyrelsen havde i 2017 ansvaret for 22 udviklingsindsatser efter handlingsplanen. Styrelsen udarbejder arbejdsprogrammer for de enkelte indsatser med resultatmål, delmål og milepæle. De enkelte retter udarbejder også handlingsplaner, som der følges op på i embedsregnskaberne for de overordnede retter og årsnøgletallene for byretterne.

Tabel 2.5 nedenfor viser resultatet for 2017 af arbejdet med at realisere handlingsplanen.

Som det fremgår af tabellen, realiserede Domstolsstyrelsen 20 ud af i alt 22 indsatser, medens to indsatser blev delvist realiseret.

Domstolsstyrelsen vurderer målopfyldelsen som tilfredsstillende.

² Handlingsplanen kan ses på www.domstol.dk under ”Om Danmarks Domstole/publikation”.

Tabel 2.5. Målrapportering - Domstolsstyrelsens indsatser efter handlingsplanen for 2017.

INDSATSOMRÅDE		SAMLET ANTAL	REALISEREDE	DELVIST	IKKE
		INDSATSER	INDSATSER	REALISEREDE	GENNEMFØRTE
				INDSATSER	INDSATSER
1.	Digitalisering af civile sager	4	4	0	0
2.	Digital behandling af straffesager	4	3	1	0
3.	Sikkerhed	4	4	0	0
4.	Forkyndelse	4	3	1	0
5.	Ledelsesudvikling	2	2	0	0
7.	Øvrige væsentlige indsatser	4	4	0	0
I alt		22	20	2	0

Note: To af de oprindelige indsatser er enten udskudt, afløst af andre aktiviteter, eller det er endnu ikke muligt at rapportere på indsatsen. Disse to indsatser indgår ikke i skemaet.

Uddybende kommentarer om udvalgte indsatser

Nedenfor kommenteres de indsatser i handlingsplanen, der kun blev delvist realiseret i 2017.

- *Implementering af samarbejdsaftale om digital behandling af straffesager*

Der var for 2017 et mål om, at der skulle være en markant stigning i antallet af digitale retsmøder. I 2017 er antallet af fremsendte digitale sager fra anklagemyndigheden steget, men der er stor variation mellem de enkelte retter, ligesom der har været en stagnation mod slutningen af 2017. Da der ikke endnu modtages det forventede antal digitale sager, har det ikke været muligt at opnå den ønskede stigning i antallet af digitale retsmøder. Udviklingen drøftet i regi af straffesagskæden, og der vil i 2018 blive arbejdet på, at andelen af digitalt fremsendte straffesager øges, så antallet af digitale retsmøder afledt heraf også kan øges.

- *Øvrige tiltag om forkyndelse*

Der er i 2017 et mål om, at en analyse af stævningsmandsordningen skulle gennemføres med henblik på eventuelt at revidere denne. Der har i 2017 været en række analyser og drøftelser vedrørende denne, men en nødvendig prioritering af andre indsatser i forbindelse med domstolenes overtagelse af den samlede forkyndelsesopgave på straffesagsområdet har forsinket arbejdet. Indsatsen forventes realiseret i 2018.

2.4.2. Mål for sagsbehandlingstiderne

2.4.2.1. Byretterne

På grund af domstolsområdets særlige karakter udarbejdes der ikke resultatkontrakter. Der er opstillet mål for sagsbehandlingstiderne ved byretterne og landsretterne. Politisk er der fastsat mål for sagsbehandlingstiden i voldssager (de særlige voldssager), voldtægtssager samt våbensager, idet målet for sagsbehandlingstiden er fastlagt til 37 dage. De øvrige mål for sagsbehandlingstider er fastsat af bestyrelsen for Danmarks Domstole.

Byretterne behandler mere end 95 pct. af alle sager ved Danmarks Domstole, og målopfyldelsen for sagsbehandlingstiderne fremgår af tabel 2.6 nedenfor.

I 2017 opfyldte byretterne fem mål, tre mål var delvist opfyldt (mindre end fem procentpoint op til målet), og fem mål blev ikke opfyldt. Målene for 2017 er i øvrigt en del af en række mål for sagsbehandlingstiderne for perioden 2015 til 2018. De opstillede mål har til formål at udmønte domstolens overordnede mål om korte sagsbehandlingstider. I 2016 blev fem mål opfyldt, seks mål blev delvist opfyldt og to mål blev ikke opfyldt. Målene for 2017 er strammere end målene var for 2016.

De politisk fastsatte mål for vold- og voldtægtssager samt våbensager (VVV-sagerne) er ikke opfyldt. Der har været et fald i målopfyldelsen for de særlige voldssager på tre procentpoint fra 2016 til 2017. Målopfyldelsen for voldtægtssager ligger på et uændret niveau, mens målopfyldelsen for våbensagerne er faldet med ni procentpoint. Udviklingen i 2017 er ikke tilfredsstillende, og der er fokus på at øge målopfyldelsen. Som led heri drøftes den aktuelle status løbende med Justitsministeriet og de øvrige aktører i straffesagskæden. For en nærmere analyse af målopfyldelsen henvises til statistikkerne på domstol.dk.

Målet om en sagsbehandlingstid på 37 dage i disse særligt prioriterede sager vil næppe kunne opfyldes fuldt ud. Der vil – bl.a. grundet sygdom/lovligt forfald, manglende forkyndelse samt udeblivelser mv. – altid være en del omberammede og udsatte sager med forsinkelse til følge, selv om der sker en optimal arbejdstilrettelæggelse ved retterne. Endvidere sætter hensynet til retssikkerheden og overholdelsen af retsplejelovens regler en naturlig grænse for, hvor langt retten kan gå i bestræbelserne på at sikre korte sagsbehandlingstider. Det er domstolens vurdering, at retten i de fleste tilfælde vil kunne tilbyde at hovedforhandle sagen inden for 37-dages-fristen, og at det derfor ofte er andre forhold, der forsinket de prioriterede sager.

I 2017 var retten i kun 11 pct. af alle særlige voldssager eneårsag til fristoverskridelsen.

Justitsministeriet har iværksat et arbejde, der bl.a. skal afdække, om de nuværende mål for VVV-sagerne kan revideres, så der gælder et mål for den samlede behandling i straffesagskæden. Dermed opnås et samlet billede, ligesom incitamenterne til at samarbejde om en hurtig behandling af disse sager igennem hele forløbet styrkes.

Tabel 2.6. Oversigt over opfyldelse af mål for sagsbehandlingstider for byretterne i 2017³.

SAGSTYPE	MÅL	RESULTAT	STATUS	AFVIGELSE	
STRAFFESAGER					
1. Alle almindelige straffesager	Andel under 2 mdr.	80%	80%	Opfyldt	0%
2. Nævninge- og domsmandssager	Andel under 4 mdr.	77%	64%	Ikke opfyldt	-13%
3. Tilståelsessager og sager uden domsmænd	Andel under 4 mdr.	78%	69%	Ikke opfyldt	-9%
4. Særlige voldssager	Andel under 37 dage		40%		
5. Voldtægtsager	Andel under 37 dage		29%		
6. Våbensager ¹	Andel under 37 dage		48%		

1) Domstolsstyrelsen opgør løbende målopfyldelsen vedrørende særlige voldssager, voldtægtsager og våbensager. Der afrapporteres løbende til Justitsministeriet. Der er ikke opstillet interne mål, da der er overvejelser om et samlet mål for straffesagskæden.

SAGSTYPE	MÅL	RESULTAT	STATUS	AFVIGELSE	
CIVILE SAGER					
7. Alle alm. sager, boligretssager og småsager	Andel under 6 mdr.	76%	69%	Ikke opfyldt	-7%
8. Hfh. alm. sager og boligretssager	Andel under 15 mdr.	67%	67%	Opfyldt	0%
9. Hfh. småsager	Andel under 9 mdr.	69%	63%	Ikke opfyldt	-6%
10. Alle forældresvars- og ægteskabssager	Andel under 6 mdr.	80%	76%	Delvist opfyldt	-4%

SAGSTYPE	MÅL	RESULTAT	STATUS	AFVIGELSE	
FOGEDSAGER					
11. Almindelige fogedsager og betalingspåkrav	Andel under 3 mdr.	80%	74%	Ikke opfyldt	-6%
12. Særlige fogedsager	Andel under 2 mdr.	80%	76%	Delvist opfyldt	-4%
13. Tvangsauktioner - solgt efter 1. auktion	Andel under 5 mdr.	80%	81%	Opfyldt	1%

SAGSTYPE	MÅL	RESULTAT	STATUS	AFVIGELSE	
SKIFTESAGER					
14. Dødsboskiftesager - udlevering af bo	Andel under 2 mdr.	80%	79%	Delvist opfyldt	-1%
15. Tvangsopløsningssager - ekskl. likvidation	Andel under 3 mdr.	74%	89%	Opfyldt	15%
16. Gældssanering - indledte sager	Andel under 9 mdr.	77%	86%	Opfyldt	9%

Der udarbejdes hvert år *årsnøgletal for de enkelte byretter*, ligesom de overordnede retter hver især udarbejder et såkaldt *embedsregnskab*. Årsnøgletallene og embedsregnskaberne belyser navnlig rettens

³ Målene omfatter for nævninge- og domsmandssager alle afsluttede hovedforhandlede sager. Det tilsvarende gælder for tilståelsessager og sager uden domsmænd. Almindelige fogedsager og betalingspåkrav samt særlige fogedsager omfatter alle afsluttede sager.

sagsbehandlingstider (målopfyldelse og gennemsnitlig sagsbehandlingstid), aktivitetsudvikling, samlede produktivitet og produktiviteten på de enkelte sagsområder. Årsnøgletallene kan ses på domstol.dk og de enkelte byretters hjemmeside. Embedsregnskaberne kan ses på de overordnede retters hjemmesider.

Aktuelle initiativer om øget målopfyldelse og kortere sagsbehandlingstider

Samlet set er målopfyldelsen vedrørende sagsbehandlingstiderne ikke helt tilfredsstillende i 2017. En væsentlig årsag til denne vurdering er, at der alene er et opfyldt mål ud af i alt tre mål på straffesagsområdet. Det havde været ønskeligt, at målopfyldelsen lå på et højere niveau. Det hører dog med til billedet, at byretterne modtog knap 200 nævningsager i 2017, som er et meget højt antal sammenlignet med tidligere år. Der har derfor været stor aktivitet med behandling af disse ressourcekrævende sager. Når der ses på den gennemsnitlige sagsbehandlingstid, ligger denne i 2017 på samme niveau som i 2016 for både nævningsager og domsmandssager. Det er fortsat ambitionen – navnlig på *straffesagsområdet* - at øge målopfyldelsen, og der arbejdes med initiativer og indsatser, som vurderes at kunne bidrage til korte sagsbehandlingstider.

Der er således sket en opfølgning på den tværgående analyse fra 1. halvår 2017 om straffesagskæden. Som led heri har der været en endelig afrapportering til et forum bestående af departementschefen og direktører for de enkelte styrelser (Justitsministeriet, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Kriminalforsorgen og Domstolsstyrelsen), og der er fastlagt en plan for implementering af initiativer og anbefalinger i rapporten, der vil kunne medvirke til at reducere sagsbehandlingstiderne.

Domstolsstyrelsen holder løbende dialogmøder med de byretter, hvor der er lav målopfyldelse vedrørende straffesagerne. Formålet med møderne er at drøfte årsagerne til den lave målopfyldelse samt at identificere indsatser ved retten, der kan medvirke til at øge målopfyldelsen.

Der er indgået en samarbejdsaftale mellem domstolene og anklagemyndigheden om digital behandling og afvikling af straffesager, som trådte i kraft i 2016. Der arbejdes sammen med anklagemyndigheden på at øge andelen af digitalt behandlede straffesager ved retterne. Dette arbejde fortsætter i 2018. Endvidere arbejdes der på en fortsat udbygning af løsningen til digital forkyndelse i straffesagssystemet. Det vil ligeledes blive afklaret, om løsningen kan anvendes på andre sagsområder med mere effektiv berømmelse af sagerne til følge.

Endvidere fortsættes arbejdet med indgåelse af berammelsesaftaler mellem de enkelte retter og politikredsene. I 2018 påbegyndes der også løbende lokal udveksling af ledelsesinformation om sagsflowet og de gennemsnitlige sagsbehandlingstider mv.

Herudover blev retsplejelovens regler om adgangen til at afsige udeblivelsesdom i forbindelse med tiltaltes udeblivelse ændret med virkning fra den 1. marts 2017, så udgangspunktet ikke længere er, at der *kan* afsiges udeblivelsesdom, men at der *skal* afsiges udeblivelsesdom i en situation, hvor tiltalte udebliver fra hovedforhandlingen. Betingelserne for at afsige udeblivelsesdom blev samtidig ændret, således at der fx kan afsiges udeblivelsesdom i sager, hvor tiltalte udebliver uden oplyst lovligt forfald, såfremt anklagemyndigheden ikke vil påstå højere straf end ubetinget fængsel i 6 måneder, og der i øvrigt er sket lovlig indkaldelse af tiltalte til retsmødet.

På *civilretsområdet* er der i 2017 udrullet et nyt system til behandling af civile sager. I 2018 overgår de sidste retter til dette system, og der skal foretages en evaluering af dette, herunder vedrørende

realiserede gevinster. Det nye system skal bl.a. understøtte en effektiv arbejdsproces og sikre kvalitet i arbejdet samt bidrage til at reducere sagsbehandlingstiderne. Resultaterne forventes først at vise sig på lidt længere sigt, da der vil være et tidsrum, hvor brugerne skal vænne sig til det nye system, ligesom der vil være en gradvis udfasning af det tidligere system til at behandle civile sager.

2.4.2.2. Landsretterne

Byretternes indsats med at nedbringe den sagspukkel, der – bl.a. som følge af finanskrisen – opstod umiddelbart efter implementeringen af domstolsreformen, medførte en stigning i antallet af verserende ankesager ved landsretterne med stigende sagsbehandlingstider til følge. Som led i aftalen om domstolenes økonomi for 2015-2018 blev der afsat ekstra midler til at styrke sagsbehandlingen ved landsretterne.

Som led i planlægningen af den styrkede indsats opstillede landsretterne hver især mål for sagsbehandlingstiderne i 2015 til 2018. Målene er på nogle punkter forskellige for de to landsretter, fordi de afspejler den aktuelle situation og udfordringer i den enkelte landsret. Efter udgangen af 2017 er status, at op mod halvdelen af det samlede antal opstillede mål for året er helt eller delvist opfyldt. Udviklingen skal ses i lyset af, at en række af målene er blevet skærpet fra 2016 til 2017, samt at der for tiden verserer et betydeligt antal store sager og sagskomplekser med et betydeligt antal retsdage.

Indsatsen i 2017 har bevirket, at antallet af verserende sager ved landsretterne samlet set er nedbragt med ca. 150 sager, idet antallet af civile sager er reduceret med ca. 250 sager, og antallet af straffesager er øget med ca. 100 sager. Stigningen i antallet af verserende straffesager kan henføres til et øget antal modtagne sager i 3. og 4. kvartal 2017. Udviklingen er samtidig påvirket af en tendens med stigende antal ekstra retsdage i flerdagessager. Vurderingen er, at der fortsat er en overbeholdning af straffesager og civile sager ved landsretterne. Størstedelen af overbeholdningen kan henføres til straffeankesager og civile ankesager.

Der har været en reduktion på 2,5 måneder i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for civile 1. instanssager og en reduktion på godt en måned i de civile ankesager. Hertil kommer, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid også er reduceret med knap en måned i nævningeankesagerne og straffeankesagerne. Landsretterne behandler relativt få civile 1. instanssager, hvorfor udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for denne sagstype i højere grad kan være påvirket af længerevarende enkeltsager.

Landsretterne oplever det fortsat som en udfordring, at et øget antal retsmøder tilsyneladende aflyses med kort varsel. Retsmøder aflyses, hvis hovedforhandlingen må omberammes, fx på grund af sygdom eller advokat/forsvarerskift, eller hvis en civil sag hæves som forligt, eller anke af byrettens dom i øvrigt frafaldes. Landsretterne søger at imødegå udfordringerne ved at beramme et ekstra antal sager i forventning om, at et vist antal sager falder bort med kort varsel, ligesom landsretterne i videst muligt omfang forsøger at beramme andre sager, når sager med kort varsel falder bort.

Landsretterne vil i 2018 arbejde for en fortsat reduktion af de gennemsnitlige sagsbehandlingstider. Begge landsretter er nu overgået til et nyt system til at behandle de civile sager. Der vil i en periode være sager, der behandles i det tidligere civilsystem, ligesom der også forventes at være en tilvænningsperiode vedrørende det nye system. Dette kan i en vis grad påvirke udviklingen i de gennemsnitlige sagsbehandlingstider.

2.4.3. Procesbevillingsnævnet⁴

Procesbevillingsnævnet behandler i afdelingen for appeltilladelser ansøgninger om appeltilladelse til landsretten og til Højesteret i civile sager og i straffesager. I Procesbevillingsnævnets afdeling for fri proces behandler nævnet navnlig klager over Civilstyrelsens afslag på fri proces.

2.4.3.1 Målopfyldelse

I 2017 var det Procesbevillingsnævnets mål, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i begge nævnets afdelinger ikke oversteg 8 uger. I tabel 2.7 ses den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i sager om appeltilladelser og fri proces i forhold til de fastlagte mål.

Tabel 2.7. Målopfyldelse for Procesbevillingsnævnets sagsbehandlingstider.

Sagsbehandlingstider	Mål for gennemsnitlig sagsbehandlingstider	Resultat 2017	Afvigelse 2017
Appeltilladelser	8 uger	8,7 uger	0,7 uger
Fri proces	8 uger	7,7 uger	0,3 uger

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for behandling af ansøgninger om appeltilladelser var 8,7 uger i 2017. Det svarer til en forbedring på 3,4 uger sammenlignet med 2016, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 12,1 uger.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for behandlingen af klager over Civilstyrelsens afslag på fri proces var 7,7 uger i 2017. Det svarer til en forbedring på 2,6 uger sammenlignet med 2016, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 10,3 uger.

Det er Procesbevillingsnævnets mål også for 2018, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for både ansøgninger om appeltilladelser og klager over Civilstyrelsens afslag på fri proces ikke overstiger 8 uger.

Det er Procesbevillingsnævnets mål, at der skal afsluttes mindst 135 sager pr. årsværk. I 2017 afsluttede nævnet 134 sager pr. årsværk.

2.4.3.2 Analyse og uddybende bemærkninger om målopfyldelsen

I 2017 modtog nævnets afdeling for appeltilladelser 2.356 ansøgninger om appeltilladelse. Dette er 64 færre end i 2016, hvor afdelingen modtog 2.420 sager.

I 2017 modtog nævnets afdeling for fri proces 782 klager over afslag på fri proces. Dette er 58 færre end i 2016, hvor afdelingen modtog 840 sager. Antallet af modtagne sager i nævnets afdeling for fri proces har i både 2015, 2016 og 2017 været lidt lavere end i de foregående år.

Procesbevillingsnævnet modtager på årsbasis samlet mere end 3.000 nye sager. Nævnet har desuden i begge afdelinger i de seneste tre år afgjort lidt flere sager pr. år, end der er modtaget. Udviklingen over de seneste år viser i øvrigt, at nævnets afdeling for appeltilladelser på årsbasis har modtaget et markant

⁴ Procesbevillingsnævnet udgiver en årsberetning i juni, hvor der redegøres nærmere for Procesbevillingsnævnets virksomhed. Årsberetningerne kan ses på Procesbevillingsnævnets hjemmeside på www.procesbevillingsnaevnet.dk.

større antal sager på ca. 700 flere sammenlignet med 2013 og årene forud, mens afdelingen for fri proces har modtaget et mindre antal sager på niveauet 200-300 færre sager end i 2014 og årene forud.

Procesbevillingsnævnets årsværksforbrug i 2017 er på niveau med perioden 2015-2016, og produktiviteten er lidt lavere end i de foregående tre år, jf. tabel 2.8. Produktiviteten har dog stort set opfyldt nævnets målsætning, og sammenholdt med det store sagsindtag og den markante forbedring af sagsbehandlingstiden er udviklingen derfor tilfredsstillende.

Tabel 2.8. Udviklingen i antal afsluttede sager pr. årsværk 2013-2017.

Antal sager og årsværk	2013	2014	2015	2016	2017
Antal afsluttede sager ¹	2.634	2.830	3.410	3.345	3.219
Antal årsværk	20,2	20,7	24,0	24,3	24,0
Antal afsluttede sager pr. årsværk ²	130	137	142	138	134

Note 1: Antal afsluttede sager indeholder både afsluttede sager om appeltilladelse og fri proces, men ikke afsluttede sager om anmodning om genoptagelse og anmodninger om aktindsigt, der bliver behandlet på særskilte sager.

Note 2: Barselsorlov, anden orlov og langtidssygdом er trukket ud af årsværksforbruget.

2.5. Forventninger til det kommende år

Domstolene har i handlingsplanen for Danmarks Domstole 2018 udvalgt nedenstående fem fokusområder.

- digital behandling af civile sager
- straffesagsområdet
- familieretten
- småsagsprocessen
- ledelsesudvikling

Digital behandling af civile sager og straffesagsområdet omhandler navnlig den fortsatte digitalisering ved domstolene. Herudover er der initiativer, der skal medvirke til en mere effektiv behandling af sagerne. *Familieretten* omhandler udarbejdelse og implementering af en vejledning om behandling af de familieretlige sager ved domstolene. Hertil kommer, at der aktuelt er overvejelser på politisk niveau om en ny struktur på familieretsområdet, der kan medføre indsatser for domstolene i 2018. Som led i fokusområdet om *småsagsprocessen* skal der gennemføres en analyse af småsagsområdet, og på baggrund heraf skal der overvejes initiativer om revideret og mere ensartet praksis på området. Endelig skal der udvikles kompetenceudviklingsforløb til samtlige ledelseslag ved domstolene i 2018.

Herudover er der *større opgaver i 2018* vedrørende implementering af EU's persondataskyttelsespakke, forkyndelse på bl.a. straffesagsområdet, yderligere digitalisering på fogedsagsområdet, et projekt om Ugens Dom og etableringen af en domsdatabase.

Se nærmere om fokusområderne og større opgaver i Danmarks Domstoles handlingsplan 2018 <http://www.domstol.dk/om/publikationer/handlingsplaner/Pages/default.aspx>

Endvidere er der i 2018 højt prioriterede opgaver om forhandlinger vedrørende domstolens økonomi fra 2019 og følgende år og facility management på domstolsområdet i samarbejde med Rigspolitiet og Kriminalforsorgen.

Særligt om forventningerne til domstolenes økonomi. Danmarks Domstole fik i 2017 et positivt resultat på 13,4 mio. kr. svarende til 0,7 pct. af indtægterne.

2.9. Forventninger til det kommende år.

Mio. kr.	Regnskab 2017	Grundbudget 2018
Bevilling og øvrige indtægter	-1.869,7	-1.901,6
Udgifter	1.883,1	1.913,8
Resultat	13,4	-12,2

Note: Følgende hovedkonti indgår i opgørelsen: 11.41.01. Domstolsstyrelsen, 11.41.02. Retterne, 11.41.04. Procesbevillingsnævnet og 11.41.05. Tinglysningen.

I 2018 budgetteres for de fire hovedkonti med driftsbevillinger med samlede udgifter, der overstiger bevillingen og øvrige indtægter med ca. 12 mio. kr. Det sker bl.a. for at kunne fortsætte finansieringen af den midlertidige ordning med fast adgangskontrol ved 5 byretter. Underskuddet finansieres ved brug af overført overskud.

3. Regnskab

I dette afsnit redegøres for Danmarks Domstoles ressourceforbrug i finansåret 2017, hvor der i afsnit 3.2. og 3.3. aflægges en samlet resultatopgørelse og balance for Danmarks Domstole, som omfatter følgende driftskonti: 11.41.01. Domstolsstyrelsen, 11.41.02. Retterne, 11.41.04. Procesbevillingsnævnet og 11.41.05. Tinglysningen.

Afsnit 3.4. til 3.6. viser endvidere udviklingen i egenkapital, likviditetsordning samt opfølgning på lønsumsloft. I afsnit 3.7 aflægges bevillingsregnskab for alle hovedkonti under §11.4. Retsvæsenet.

Der er i kapitel 3 anvendt data fra Statens Koncern System og Navision Stat.

3.1. Anvendt regnskabspraksis.

Der henvises til bilag 4 for en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis.

3.2. Resultatopgørelse mv.

Årets resultat viser et overskud på 13,4 mio. kr, jf tabel 3.1. Nedenfor gennemgås de væsentligste ændringer i 2017.

De ordinære driftsindtægter, hvoraf hovedparten udgøres af nettoudgiftsbevillingen, er på 1.858,5 mio. kr. Den indtægtsførte bevilling er fra 2016 til 2017 steget med 53,5 mio. kr. Det skyldes bl.a. – foruden den almindelige pris- og lønopregning – at domstolene med virkning fra marts 2017 overtog forkyndelsesopgaven i straffesager fra politiet.

Personaleomkostningerne er i 2017 på 1.191,9 mio. kr. og udgør knap 65 pct. af de samlede ordinære driftsomkostninger. Personaleomkostningerne er steget 15,6 mio. kr. svarende til en stigning på 1,3 pct. Stigningen i personaleomkostningerne skyldes altovervejende de almindelige overenskomstmæssige reguleringer, som har fundet sted i 2017.

Afskrivningerne er steget fra 45,7 mio. kr. i 2016 til 54,2 mio. kr. i 2017. Stigningen skyldes bl.a. færdiggørelse af flere større it-projekter. Afskrivningerne afspejler bl.a tidligere års investeringer i videokonferenceudstyr, udskiftning af pc-udstyr samt fortsat afskrivninger på det digitale tinglysningssystem samt andre systemer til understøttelse af rettenes sagsbehandling.

Andre ordinære driftsomkostninger beløber sig til 283,3 mio. kr., som sammen med internt køb af varer og tjenesteydelser er ca. 4 mio. kr. lavere end i 2016. Udviklingen i de ordinære driftsomkostninger afspejler flere tendenser, bl.a. stigende ejendomsrelaterede udgifter så som varme- og rengøringsudgifter, ligesom udgifter til AES (arbejdsmarkeds erhvervsforsikring) er steget som følge af en stigning i bidragssatsen. De stigende basisudgifter modsvares dog af faldende udgifter til bl.a. porto, ligesom der har været lavere udgifter forbundet med bygningsvedligeholdelse.

Domstolene har i 2017 haft driftsindtægter på 9,3 mio. kr., som primært stammer fra retternes behandling af sager, f.eks. efter konkurslovens § 153 og 154, skiftelovens § 10, stk. 2, og § 45, stk. 2, m.v. Indtægterne tilfalder statskassen og kan efter de nuværende budgetregler anvendes af domstolene.

Budgettet for 2018 viser et underskud på ca. 12 mio. kr. I 2018 vil der fortsat skulle anvendes ekstraordinære midler bl.a. til finansiering af den midlertidige ordning med fast adgangskontrol ved fem byretter. Underskuddet forventes finansieret af overført overskud.

Tabel 3.1. Resultatopgørelse – Danmarks Domstole.

Resultatopgørelse (mio. kr.)	R 2016	R 2017	B 2018
Ordinære driftsindtægter			
Bevilling	-1.804,3	-1.857,8	-1.893,0
Salg af varer og tjenesteydelser	-0,4	-0,7	-0,4
Eksternt salg af varer og tjenester	-0,4	-0,7	-0,4
Internt salg af varer og tjenester			
Ordinære driftsindtægter i alt	-1.804,7	-1.858,5	-1.893,4
Ordinære driftsomkostninger			
Forbrugsomkostninger			
Husleje	292,3	308,1	315,4
Forbrugsomkostninger i alt	292,3	308,1	315,4
Personaleomkostninger			
Lønninger	1.064,8	1.083,3	1.118,7
Pension	150,6	154,0	159,1
Lønrefusion	-40,7	-44,3	-45,0
Andre personaleomkostninger	2,1	-1,2	0,0
Personaleomkostninger i alt	1.176,8	1.191,9	1.232,8
Af- og nedskrivninger	45,7	54,2	51,7
Internt køb af varer og tjenesteydelser	0,0	9,0	9,0
Andre ordinære driftsomkostninger	295,9	283,3	296,7
Ordinære driftsomkostninger i alt	1.810,7	1.846,4	1.905,6
Resultat af ordinær drift	6,0	-12,1	12,2
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-9,3	-9,3	-7,4
Andre driftsomkostninger		0,0	
Resultat før finansielle poster	-3,3	-21,4	4,8
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-1,7	-1,9	-1,6
Finansielle omkostninger	9,7	9,9	9,0
Resultat før ekstraordinære poster	4,7	-13,4	12,2
Ekstraordinære poster		0,0	
Årets resultat	4,7	-13,4	12,2

Note: Resultatopgørelsen er udarbejdet for finanslovskontiene 11.41.01, 11.41.02, 11.41.04. og 11.41.05

Resultatdisponering

Årets resultat på 13,4 mio. kr. er disponeret til overført overskud, jf. tabel 3.2.

Tabel 3.2. Resultatdisponering.

Mio. kr.	2015	2016	2017
Disponeret til bortfald			
Disponeret til udbytte til statskassen			
Disponeret til overført overskud	-18,2	4,7	-13,4

3.3. Balance

I tabel 3.3 er balancen pr. 31. december 2017 opstillet. Balancen er samlet for Danmarks Domstole og viser aktiver og passiver for i alt 1.003,9 mio. kr. mod 1.037,6 mio. kr. ultimo 2016. Udviklingen skyldes bl.a. et fald i den kortfristede gæld.

Tabel 3.3. Balance for Danmarks Domstole 2016.

Note	Aktiver (mio. kr.)	2016	2017	Note	Passiver (mio. kr.)	2016	2017
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver				Startkapital	29,2	29,2
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	89,1	126,2		Overført overskud	105,6	119,0
	Erhvervede koncessioner m.v.	1,0	1,1		Egenkapital i alt	134,8	148,2
	Udviklingsprojekter under opførelse	54,6	7,9				
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	144,7	135,2		Hensættelser	14,1	18,5
2	Materielle anlægsaktiver				Langfristede gældsposter		
	Grunde, arealer og bygninger	14,1	12,1		FF4 Langfristet gæld	167,5	168,6
	Transportmateriel	0,9	0,9		Donationer		
	Inventar og it-udstyr	32,3	24,5		Prioritetsgæld		
	Igangv. arbejder for egen regning	0,0	0,2		Anden langfristet gæld		
	Materielle anlægsaktiver i alt	47,3	37,7		Langfristet gæld i alt	167,5	168,6
	Finansielle anlægsaktiver						
	Statsforskrivning	29,2	29,2				
	Anlægsaktiver i alt	221,2	202,1				
	Omsætningsaktiver				Kortfristede gældsposter		
	Tilgodehavender	59,7	54,7		Lev. af varer og tjenesteydelser	41,2	61,7
	Periodeafgrænsningsposter	43,6	24,0		Anden kortfristet gæld	495,0	434,2
	Likvide beholdninger				Skyldige feriepenge	155,1	159,2
	FF5 Uforrentet konto	242,6	242,8		Periodeafgrænsningsposter	29,9	13,6
	FF7 Finansieringskonto	387,7	397,8		Kortfristet gæld i alt	721,2	668,7
	Andre likvider	82,7	82,5				
	Likvide beholdninger i alt	713,1	723,1				
	Omsætningsaktiver i alt	816,4	801,8		Gæld i alt	888,8	837,3
	Aktiver i alt	1.037,6	1.003,9		Passiver i alt	1037,6	1.003,9

Der henvises endvidere til note 3 i bilag 4 om eventualaktiver og forpligtigelser.

Balancens aktiver

De immaterielle anlægsaktiver er ultimo 2017 på 135,2 mio. kr., heraf udgør færdiggjorte udviklingsprojekter 126,2 mio. kr. De færdiggjorte udviklingsprojekter består bl.a. af det nye civilsystem tillige med andre systemer, der understøtter retternes og Tinglysningens sagsbehandling. De materielle anlægsaktiver er på 37,7 mio. kr. De samlede anlægsaktiver er faldet fra 221,2 mio. kr. i 2016 til 202,1 mio. kr. i 2017. Efter flere større anskaffelser i 2016 og færdiggørelse af en række større it-projekter i 2017 har afskrivningerne i 2017 været væsentlig større, end tilgangen af nye investeringer. Der henvises i øvrigt til note 1 og 2 i kap. 4.

Balancens passiver

Det akkumulerede overførte overskud er på 119,0 mio. kr. ultimo 2017.

Der er i balancen hensættelser for 18,5 mio. kr., som primært vedrører en fortsat hensættelse til reetablering af lejemål ved evt. fraflytning samt en mindre personalemæssig hensættelse.

De to store balanceposter likvide beholdninger (aktiver, FF7) og anden kortfristet gæld (passiver, kortfristede gældsposter) udgør primært indbetalinger for december måned 2017 af bo- og tinglysningsafgifter. Domstolsstyrelsen modtager afgifterne løbende fra retterne, men der kan ikke afregnes til Skatteministeriet (§ 38) før i begyndelsen af den efterfølgende måned. I forbindelse med årsskiftet vil det tidligst ske primo januar 2018, da retternes regnskabstal for december måned først registreres i Navision Stat umiddelbart efter regnskabsafslutningen ved retterne pr. 31. december.

3.4. Egenkapitalforklaring

Egenkapitalens sammensætning består af startkapital og overført overskud.

Tabel 3.4. Egenkapitalforklaring for Danmarks Domstolene.

Egenkapital primo	2016	2017
Startkapital primo	-29,2	-29,2
Startkapital ultimo	-29,2	-29,2
Overført overskud primo	-72,1	-105,6
+ Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse		
+ Regulering af det overførte overskud		
+ Overført fra årets resultat	4,7	-13,4
- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
+ Overførsel af reserveret bevilling	-38,2	0,0
Overført overskud ultimo	-105,6	-119,0
Egenkapital ultimo	-134,8	-148,2

Ved udgangen af 2016 var det videreførte overskud på 105,6 mio. kr. Årets resultat på 13,4 mio. kr. øger egenkapitalen til 119 mio. kr. Sammen med startkapitalen på 29,2 mio. kr. udgør domstolens egenkapital ultimo 2017 således 148,2 mio. kr.

3.5. Likviditet og låneramme

Udnyttelsesgraden af lånerammen er faldet fra 77,6 pct. i 2016 til ca. 70 pct. i 2017, jf. tabel 3.5.a. Færdiggørelse af flere udviklingsprojekter samt mindre tilgang af nye udviklingsprojekter har medført større afskrivninger end den samlede tilgang. Også i 2018 må der forventes en faldende udnyttelsesgrad.

Tabel 3.5.a. Udnyttelse af låneramme.

Mio. kr.	2017
Summen af immaterielle og materielle anlægsaktiver	172,9
Låneramme på FL 2017	247,5
Udnyttelsesgrad i pct.	69,9%

Tabel 3.5.b. Likviditetsoversigt.

Likviditetsoversigt	mio. kr.
FF4	
Samlede anlægsaktiver	172,9
Saldo FF4 konto	168,6
Beløb til overførsel i 2018	4,3
FF5	
Nettoomsætningsaktiver i alt	186,2
Saldo FF5 konto	242,6
Beløb til overførsel i 2018	-56,4

Ved årsafslutningen er der i supplementsperioden en række bevægelser på balancen, hvoraf den afledte likviditetsoverførsel efter disponeringsreglerne først kan ske i 2018. Disse omflytninger fremgår af tabel 3.5.b. Flytning af likviditet foretages både for FF5s og FF4s vedkommende ved udgangen af januar 2018.

Domstolsstyrelsen har dispensation til at blande midler omfattet af likviditetsordningen med midler, der ikke er omfattet. Dispensationsordningen tilsigter, at likviditetsordningen på domstolsområdet administreres så tæt på reglerne som muligt. Aftalen med Moderniseringsstyrelsen er senest revideret i december 2013.

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

For hver af de fire driftskonti under Danmarks Domstole er lønforbruget i tabel 3.6 sammenholdt med lønsumsloftet. Det samlede lønforbrug under lønsumsloftet i 2017 er på 1.191,3 mio. kr. Årets lønsumsloft i 2017 var 1.209,5 mio. kr. Den akkumulerede opsparing af lønsum stiger således med 18,2 mio. kr.

På hovedkonto 11.41.01. Domstolsstyrelsen var der i 2017 et merforbrug på 0,9 mio. kr. Underskuddet dækkes ved overførsel af lønsumsloft fra hovedkonto 11.41.05. Tinglysningen. Opsparingen på hovedkonto 11.41.02. Retterne afspejler et større underskud på øvrig drift.

Tabel 3.6. Lønforbrug i forhold til lønsumsloft ultimo 2017.

Hovedkonto (mio. kr.)	11.41.01	11.41.02	11.41.04	11.41.05
Lønsumsloft FL	55,5	1.074,1	16,3	42,6
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	56,5	1.093,8	16,4	42,8
Lønforbrug under lønsumsloft	57,4	1.079,3	16,1	38,4
Difference (mindreforbrug)	-0,9	14,5	0,3	4,4
Akk. opsparing ultimo 2016	0,0	128,8	0,1	6,6
Akk. opsparing ultimo 2017	-0,9	143,3	0,4	11,0
Inddækning af underskud på lønsumsloft	0,9			-0,9

3.7. Bevillingsregnskab

Bevillingsregnskabet for Danmarks Domstoles 4 driftskonti samt de udgiftsbaserede konti fremgår af tabel 3.7.

Tabel 3.7. Bevillingsregnskab for Danmarks Domstolene.

Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	Mio. kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo 2017
11.41.01	Domstolsstyrelsen	Driftsbevilling	Udgifter	81,4	84,3	2,9	6,7
			Indtægter	-1,6	-2,8	-1,2	
11.41.02	Retterne	Driftsbevilling	Udgifter	1.673,9	1.676,9	3,0	38,3
			Indtægter	-5,4	-8,9	-3,5	
11.41.04	Procesbevillingsnævnet	Driftsbevilling	Udgifter	20,7	20,6	-0,1	0,2
			Indtægter		-0,1	-0,1	
11.41.05	Tinglysningen	Driftsbevilling	Udgifter	88,8	74,5	-14,3	73,8
			Indtægter				
11.42.01	Sagsgodtgørelse	Driftsbevilling	Udgifter	91,7	96,3	4,6	
			Indtægter				
11.42.02	Fri proces	Lovbunden	Udgifter	474,6	393,6	-81,0	
			Indtægter				
11.42.03	Erstatninger m.v.	Anden bevilling	Udgifter	3,3	0,0	-3,3	
			Indtægter				
11.43.01	Retsafgifter	Anden bevilling	Udgifter				
			Indtægter	-427,0	-421,3	5,7	
38.11.11	Afgifter af dødsboer	Skatter og afgifter	Udgifter	1,0			
			Indtægter	-4.270,0	-4.090,3	179,7	
38.16.01	Tinglysningsafgifter	Skatter og afgifter	Udgifter	0,0			
			Indtægter	-5.950,0	-426,2	5.523,8	

Regnskabsmæssige forklaringer:

§11.41.01. Domstolsstyrelsen

På udgiftssiden er der anvendt 84,3 mio. kr. sammenlignet med en bevilling på 81,4 mio. kr. Afvigelsen på 2,9 mio. kr. skyldes primært en stigning i personaleforbruget som følge af højt aktivitetsniveau bl.a. med udvikling af flere nye it-systemer til retterne. Afvigelsen på indtægtssiden skyldes indtægter på 1,2 mio. kr. fra Egmontfonden. Indtægterne finansierer tilsvarende udgifter på udgiftssiden. Projektet vedrører udvikling af en samarbejdsmodel for retternes løsning af forældrenes tvister om børn med særlig fokus på børnenes trivsel. Årets resultat blev et underskud på 1,7 mio. kr., som dækkes af videreført overskud.

§11.41.02. Retterne

Afvigelsen på udgiftssiden er på under 1 pct. og betragtes derfor ikke som væsentligt. Årets resultat blev et overskud på 0,4 mio. kr. Afvigelsen på indtægtssiden skyldes primært ekstraordinære indtægter som led i behandlingen af sager efter f.eks. konkurslovens § 153 og 154, skiftelovens § 10, stk. 2, og § 45, stk. 2, m.v.

§11.41.04. Procesbevillingsnævnet

Der er ingen afvigelser af væsentlig betydning. Årets resultat blev et overskud på 0,2 mio. kr.

§11.41.05. Tinglysning

Årets resultat blev et overskud på 14,3 mio. kr. Afvigelsen på udgiftssiden skyldes bl.a., at udgifterne til drift og vedligeholdelse er væsentlig lavere end tidligere. Herudover skyldes afvigelsen, at en større omlægning af tinglysningssystemet er foretaget via lånerammen og derfor ikke påvirker driften i år.

§11.42.01. Sagsgodtgørelse (anden bevilling)

Afvigelsen mellem bevilling og regnskab er på 4,6 mio. kr. svarende til en afvigelse på ca. 5 pct. Domstolsstyrelsen har hjemmel til at afholde udgifter ud over bevillingen. Udgifterne i 2017 er på 96,3 mio. kr., hvilket er et fald på 1,4 mio. kr. sammenlignet med udgifterne i 2016. Afvigelsen skyldes således ikke stigende udgifter.

§11.42.02. Fri proces (lovbunden bevilling)

Afvigelsen mellem bevilling og regnskab er et mindreforbrug på 81 mio. kr. svarende til en afvigelse på 20 pct. Afvigelsen skyldes særligt 2 sagskomplekser, hvor den tabende part i 2017 er blevet dømt til at betale sagens omkostninger, og hvor dele af sagens udgifter er afholdt i tidligere år. Indtægter fra omkostninger tilkendt statskassen er således i 2017 ca. 120 mio. kr. højere sammenlignet med 2016.

§11.42.03. Erstatninger m.v. (anden bevilling)

Der er et mindreforbrug på 3,3 mio. kr. Mindreforbruget skyldes, at domstolene i 2017 kun har udbetalt erstatning i et meget lille antal sager.

§11.43.01. Indtægter fra retsafgifter m.v

Afvigelsen er på 5,7 mio. kr. svarende til 1,3 pct. og giver ikke anledning til bemærkninger.

Domstolsstyrelsen administrerer herudover følgende udgifter og indtægter, jf. tabel 2.2. Tinglysningssafgifter samt afgifter af dødsboer og gaver administreres af domstolene og regnskabsføres på konti tilhørende SKAT. De administrerede konti indgår som udgangspunkt ikke i tabelopstillinger mv i denne årsrapport.

4. Bilag

4.0. Anvendt regnskabspraksis

Danmarks Domstole har ikke ændret regnskabspraksis siden aflæggelsen af åbningsbalancen i juni 2005. Åbningsbalancen er udarbejdet i overensstemmelse med aktstykke 163 af 24. juni 2004 samt Moderniseringsstyrelsens procesvejledninger 1-5. De regnskabsmæssige registreringer følger Regnskabsbekendtgørelsen og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Regnskabet er udarbejdet på grundlag af data fra Navision Stat og Statens Koncern System.

Årsrapporten er udarbejdet efter de regnskabsprincipper, der anvendes i staten for omkostningsbaseret regnskab og bevillinger. Dog har Domstolsstyrelsen siden 2007 haft dispensation fra ordningen vedr. selvstændig likviditet, idet der for virksomheden, Danmarks Domstole, sker en sammenblanding af likvide midler fra hovedkonti, som er omfattet af ordningen om selvstændig likviditet, og fra hovedkonti som ikke er omfattet af ordningen. Likviditeten afregnes månedsvis med Moderniseringsstyrelsen efter aftale.

Herudover har Domstolsstyrelsen følgende dispensationer fra Moderniseringsstyrelsen:

- Inventar og tjenestebiler saldoafskrives ved retterne.
- Indretning af nye retssale afskrives linært over 10 år efter reglerne om særindretning af lejede lokaler.
- Domstolsstyrelsen straksafskrives i henhold til Moderniseringsstyrelsens vejledning om håndtering af it-bunker som udgangspunkt alt it-udstyr under 50.000 kr. Dog afskrives større engangsinvesteringer, jf. regnskabsinstruks for Domstolsstyrelsen.
- Fra 2010 og frem hensættes der midler til retablering og istandsættelse af lejemål i forbindelse med fraflytning efter lejekontraktens uopsigelsesperiode.
- Domstolsstyrelsen anvender ikke principperne om anlægsløn i forbindelse med it-udviklingsprojektet til civile sager (JFS-civil). Udviklingsprojektet blev igangsat ved aktstykke 118 af 30. april 2009, og dermed er anlægsløn ikke en del af den oprindelige businesscase. For fremtidige it-udviklingsprojekter vil principperne om anlægsløn blive anvendt.

Domstolsstyrelsens opgørelse af generelle fællesomkostninger fraviger vejledningen om *Regnskabsregistrering af generelle fællesomkostninger*. Ifølge det andet princip i vejledningen skal alle i lønramme 38/løngruppe 2 og op medregnes som generelle fællesomkostninger. Domstolsstyrelsen fraviger det andet princip, da dommerne, som bidrager til domstolens udadrettede finanslovsformål, ellers ville blive medregnet som generelle fællesomkostninger. Det fremgår endvidere af vejledningen, at udgifter til husleje, varme, el og porto skal medregnes som generelle fællesomkostninger. Domstolsstyrelsen medregner ikke den andel af disse omkostninger, som kan henføres til de udadrettede finanslovsformål. Domstolsstyrelsen henfører således den andel af de bygningsmæssige omkostninger, som vedrører de brugerrettede arealer deriblandt retssalene, til de udadrettede finanslovsformål. De

områder, hvor Domstolsstyrelsen fraviger principperne, er i overensstemmelse med Moderniseringsstyrelsens vejledning *Indplacering af generelle fællesomkostninger eller ej* fra maj 2016.

4.1. Noter til resultatopgørelsen og balance

Domstolsstyrelsen har ingen noter til resultatopgørelsen, idet personaleoplysninger nu fremgår af tabel 2.1. I henhold til vejledningen skal der udarbejdes noter til immaterielle anlægsaktiver og materielle anlægsaktiver samt supplerende noter, hvis det er nødvendigt for forståelsen af regnskabet. Domstolsstyrelsen har på den baggrund tilføjet en note om eventualforpligtelser. Noterne til balancen aflægges under ét for Danmarks Domstole.

Note 1. Immaterielle anlægsaktiver.

Kr.	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	Udviklingsprojekter under udførelse	I alt
Kostpris	244.749.043	31.315.785	69.580.561	345.645.389
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse				
Tilgang	75.075.835	647.275	25.486.429	101.209.539
Afgang		0	-72.150.807	-72.150.807
Kostpris pr. 31.12.2017	319.824.878	31.963.060	22.916.183	374.704.120
Akkumulerede afskrivninger	-192.943.461	-30.910.361		-223.853.822
Akkumulerede nedskrivninger	-682.385		-15.002.809	-15.685.194
Akumulerede af- og nedskrivninger 31.12.2017	-193.625.846	-30.910.361	-15.002.809	-239.539.016
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017	126.199.032	1.052.699	7.913.373	135.165.104
Årets afskrivninger	-38.014.026	-594.974		-38.609.000
Årets nedskrivninger	0	0		0
Årets af- og nedskrivninger 2017	-38.014.026	-594.974	0	-38.609.000
Afskrivningsperiode	8 år	3 år		

Note 2. Materielle anlægsaktiver.

Kr.	Grunde, arealer og bygninger 1)	Transportmateriel	Inventar og it-udstyr	I alt
Kostpris	26.703.352	4.346.535	155.951.585	187.001.472
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse				
Tilgang	775.947	405.064	4.693.644	5.874.654
Afgang		-56.150	-33.015	-89.165
Kostpris pr 31.12.2017	27.479.299	4.695.449	160.612.214	192.786.961
Akkumulerede afskrivninger	-15.333.676	-3.776.075	-134.325.164	-153.434.916
Akkumulerede nedskrivninger			-1.798.919	-1.798.919
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12.2017	-15.333.676	-3.776.075	-136.124.083	-155.233.834
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017	12.145.623	919.373	24.488.131	37.553.127
Årets afskrivninger	-2.690.032	-334.002	-12.517.153	-15.541.187
Årets nedskrivninger			0	0
Årets af- og nedskrivninger	-2.690.032	-334.002	-12.517.153	-15.541.187
Afskrivningsperiode	10 år	5 år	3/5 år	

Ad 1. Dækker over indretning af nye retssale.

Kr.	Igangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr 1. januar 2017	
Tilgang	2.276.030
Nedskrivninger	
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	-2.079.230
Kostpris pr. 31.12.2017	196.800

Note 3. Eventual forpligtigelser.

Der blev i 2011 anlagt et gruppesøgsmål mod Domstolsstyrelsen med krav om erstatning som følge af de forlængede sagsbehandlingstider i forbindelse med implementering af det digitale tinglysnings-system i 2009. Gruppesøgsmålet samt andre individuelle sager anlagt i 2013 og 2014 behandles af Østre Landsret. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre søgsmålenes samlede værdi.

4.2. Indtægtsdækket virksomhed

Danmarks Domstole har ikke indtægtsdækket virksomhed.

4.3. Gebyrfinansieret virksomhed

Danmarks Domstole har ikke gebyrfinansieret virksomhed.

4.4. Tilskudsfinansierede aktiviteter

Danmarks Domstole har ikke tilskudsfinansierede aktiviteter.

4.5. Forelagte investeringer

Domstolsstyrelsen færdiggjorde i 2017 udviklingen af et nyt civilsystem og påbegyndte udrulningen til retterne i efteråret 2017. Civilsystemet udrulles til de sidste retter i februar 2018. Det igangværende it-udviklingsprojekt, som tidligere blev finansieret via FF4-kontoen, er således færdigt. Årets investeringer er opgjort til 14,2 mio. kr.

Tabel 4.1. Forelagte investeringer.

Mio. kr.	Senest forelagt	Igangsat	Forventet afslutning	Afholdte udgifter i alt ¹	Årets udgift	Godkendt totaludgift ²
Udvikling af nyt it-system til brug for retternes sagsbehandling	2017	2009	2018	139,3	14,2	160,9

Note 1: Beløbet er inklusiv et estimat over renteudgifter år-til-dato. Udgifterne er opgjort i 2017-pl.

Note 2: Godkendt totaludgift er senest ændret ved Akt 118 afgjort den 29. juni 2017.